

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ
EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendes
tagdíja évi 200 lel, kisgazdák, gazdatisztek és
gazd. alk. részére 150 lel. A tagok az Erdélyi
Gazdát 150 lel pótdíj ellenében kapják.

A lapfelfügglő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lel Negyed évre 100 lel
Fél évre 200 lel Egyes szám 8 lel

Gabonaértékesítésünk és közgazdasági politikánk.

Irta: Boros Béni.

Az Erdélyi Gazda legutóbbi számában „Aratás után, elszegényedés előtt” cím alatt foglalkozott a gabonaértékesítés kérdésével s igen helyesen megállapította, hogy hol fekszik a dolog lényege. Mivel a kérdés azonban a legnagyobb mértékben aktuális s a mezőgazdaság szempontjából egzisztenciális jelentőségű, így azt állandóan napirenden kell tartanunk s a rendelkezésünkre álló minden eszközt fel kell használnunk arra, hogy vezető köreinket a mai helyzet tarthatatlanságáról, sőt katasztrófális voltáról meggyőzzük.

Anélkül, hogy a pesszimizmust s a lemondást akarnám a gazdaságsadalom előtt hirdetni, mert magam is figyelemmel kísérem és megértéssel fogadom a gazdálkodás modernizálása s rentábillissá tétele iránti törekvéseket és javaslatokat, mint a minöket legutóbb az Erdélyi Gazdában Boróczy László is tett, de meg kell állapítanom, amint azt különben az E. G. is éppen Boróczy javaslataihoz fűzött kommentárjaiban is tette, hogy mindezen egyébként megszívlelendő és elismerésre méltó törekvések csupán arra alkalmasak, — amennyiben egyáltalában megvalósíthatók — hogy az egyes mezőgazdasági üzemek *vesztéseit* esetleg csökkentésük, de arra nem, hogy mezőgazdaságunkat mai katasztrófális helyzetéből kimentsék.

A mezőgazdaság válsága, mely főleg a fogyasztás általános csökkenése s ezzel az értékesítés nehézségében nyilvánul, többé-kevésbé világielenség. Éppen ezért az összes mezőgazdasági feleslegekkel rendelkező államok iparkodnak mezőgazdasági termelésüket az értékesítés, főleg az export megkönnyítésével minden módon támogatni, így különösen tarifális kedvezmények, szállítási, csatlakozási előnyök, adóvisszatérítések, prémiumok s a közgazdasági és a vámpolitika hathatós eszközei által. Csupán Románia az az állam, mely dacára annak, hogy mint kimondottan agrár-állam, a mezőgazdasági termények igen nagy fölöslegével rendelkezik s így mezőgazdaságának prosperitása kizárólag a vámkülföldre való kivitel lehetőségeitől függ, csodálatosképen

ezt a kivitelt nemcsak nem mozdítja elő, de a még mindig fenntartott kiviteli illetékekkel, irreálisan magas kiviteli tarifákkal, szállítási és vámkezelési nehézségekkel és vámpolitikájával, mellyel a nyugati államok iparcikkéi elől a leg-tulzottabb mértékben elzárkozik s ezzel azokat mezőgazdasági termelvényeinkkel szembeni re-torziós elzárkozásra kényszeríti, azt egyenesen megnehezíti ahelyett, hogy éppen ellenkezőleg kereskedelmi szerződésekkel s vámenged-ményekkel — mint ezt pl. legutóbb Magyar-ország is tette Csehországgal szemben — me-zőgazdasági termelésünk számára a régebbi piacokat megtartani s újabbakat megnyitni iparkodna.

Volt alkalmam éppen az Erdélyi Gazda há-sábjain rámutatni arra, hogy ez a régi királyság vezető köreiben egyébként tradicionális közgaz-dasági felfogás a különleges helyzetnél fogva legelső sorban és legsúlyosabban az erdélyi mezőgazdaságot sújtja. Példaképen csupán az állatkivitel kirívó kérdésénél mutatok rá, hogy a Regát állatfeleslegekkel nem rendelkezvén, az állatkivitelnek az erdélyi mezőgazdaságra katasztrófális stagnálása következtében érintve nincs, sőt abból itteni olcsó vásárlásai révén hasznot huz. Ez, ha talán gyarmati politikának nem rossz, az ország egyetemes érdekeivel minden esetre ellentétben áll s csodálkozunk kell azon, hogy ezt kormányaink az általános gazdasági helyzet fenyegető intelme dacára sem lájják be, sőt sajnálatosan azt is meg kell állapítanunk, hogy ennek a hazai ipar — általunk is szükségesnek tartott — védelmével indokolt irányzatnak példátlan gyakorlati tulzá-sait az erdélyi román vezetőkörök és intelli-gencia is kellő kritika nélkül magáévá tette.

Igy az általunk nem befolyásolható világ-piaci helyzet keretein belül úgy egyes mező-gazdasági üzemeink rentabilitásának kérdése, — a magántevékenység által okozott eltolódá-sokon felül — mint mezőgazdaságunk általános helyzete s különösen az értékesítés lehe-tősége döntően függ a mindenkori kormányok közgazdasági politikájától s egész közgazda-sági életünk berendezésének strukturájától,

amelyektől függetlenül magunkat nem tud-juk. Ilyen körülmények között nyilvánvaló, hogy nálunk a gabonaértékesítés kérdése is maguk a gazdák akár egyénenként, akár kollektíve csak csekély direkt befolyást tudnak, vagy tud-hatnának gyakorolni s így ennek a kérdésnek gazdaságsadalmi megoldását, mint Kolumbus tojását felállítani, azt megvalósíthatónak s ered-ményt hozónak képzelni — azt hiszem — nagyon is tulzott optimizmus.

Pedig a romániai mezőgazda éppen úgy jogosított volna arra, hogy terményeit a világ-piaci parláson értékesítse, — nem pedig a kiviteli illetékekkel s egyéb másutt ismeretlen költségekkel csökkentett áron — mint a szom-széd államok mezőgazdái, mert ő is éppen úgy, mint azok, úgy a munkabérekét, mint a szükségleti ipari cikkeket aranyarparitáson, sőt még azon felül is kénytelen megfizetni s a terme-lésnél másutt immár ismeretlen kamatterhekekkel s egyéb nehézségekkel kell, hogy megküzdjön.

Ilyen viszonyok között az orvoslás mód-ját abban látom, ha sikerül állandó propaganda s mentül eredményesebb szervezkedés révén kormányzatunkra megfelelő befolyást gyakorolni s közvéleményünk mentalitását is helyes irányba terelni. Ehez azonban szerény vélemé-nyem szerint elsősorban mindennemű hivata-los s nemhivatalos gazdaságsadalmi szerveze-teink s minden nemzetiségű és nyelvű szak-sajtónk céltudatos összeműködésére és propa-gandájára van szükség, amellyel ezen szervek egymás ezirányu lépéseit figyelemmel kísérik, azokat ismertessék s annak támogatására a napisajtót — nemzetiségre való tekintet nélkül — inspirálják és megnyerik.

Különösen időszerű volna ez a kérdés most, amidőn a kormány napirendre tűzte a vámtarifa módosítását s ezzel kapcsolatban a romániai mezőgazdasági kamarák, — amint ezt a Wiener Landwirtschaftliche Zeitung 34. szá-mában olvasom — egy memorandumot intéz-tek a legfelső vámbizottsághoz, amelyben tiltá-koznak a kormány tulhajtott védővamos poli-tikája ellen s terjedelmes anyagot bocsátottak a bizottság rendelkezésére, hogy annak fel-használásával dolgozza ki az ősszel a parla-ment elé terjesztendő végleges törvényjavas-latot.

Ebben a jelentésben, a kamarák e lépésében

„Gazdák” Általános biztosító
Részv.-társ.-nál.

Székhelye: Arad. Állgázgatóságok: Kolozsvár, Temesvár. Vezérképviselőségek Arad, Brassó, Nagyvárad, Marosvásárhely, Déva, Dicsőszentmárton Gyulafehérvár, Nagyenyed, Szatmár és Nagyszeben. Elfogad tűz, jég, élet, állat, betöréses lopás, baleset, szavatosság, szállítmány és üveg biztosításokat. — Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztató nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

máris az Erdélyi Gazdasági Egylet és az Erdélyi Gazda által is vezetett és propagált gazdatiszadalmi mozgalmunk egyik eredményét kell látnunk s csak örömmel üdvözölhetjük kamaráinkat, hogy ezt a rendkívül fontos kérdést időszerűen és megfelelő formában felkarolták. Felette kívánatos volna azonban, hogyha kamaráink, illetve kamarai központunk módjátálán arra is, hogy az egész kérdést s a kérdéses anyagot úgy a szakkörökkel s érdekeltségekkel, mint népszerű formában a napisajtóval s így az egész ország közvéleményével is megismertetné s azt terjeszteni igyekezne, mert — dacára azoknak a csalódásoknak, amelyek nálunk a közvélemény erejében hívőket minduntalan érik — mégsem képzeltető, hogy kulturállamban a kormányzatok tartósan és eredményesen akarjanak és tudjanak kormányozni a közgazdasági igazságok és a közvélemény ellen.

Vetés traktorral.

Irtá: Potoczky Dezső.

A mi szélsőséges éghajlatunk alatt még igen kedvező talajviszonyok mellett is rendkívüli fontosságú az, hogy a gabonafélék őszi vetése idejében és a lehető legkedvezőbb talajviszonyok mellett történjék. De ez bizony a legtöbbször jámbor óhajítás marad, mert a gazdaság igaereje éppen ebben az időszakban van a legjobban lekötve, ekkor van a tengeribetakarítás, répahordás stb. Ilyenkor a legjobban instruált gazdaságban is alig jut fogat a vetőgépre és a hozzávaló embéryanag dolgozóiban is rendszeresen megszorul a legtöbb gazda.

A mi viszonyaink között műtrágyával a legjobb eredményeket akkor érhetjük el, ha a műtrágyát sorba adhatjuk. A kombinált vetőgépek mai kivitele már alig hagy maga után kívánnivalót, különösen ha száraz idő van a vetés idejében, mert a műtrágya tökéletes kiszórását csak a nedves időjárás akasztja meg. Tehát a gazdának az volna az érdeke, hogy a kellőleg előkészített talajba, száraz időben, még pedig a legmegfelelőbb időben mielőbb elvetthessen. E követelménynél merülnek aztán fel kifogások a kombinált gépek ellen.

A legalaposabb és leggyakoribb kifogás az, hogy a gépek nehezek, igen megviselik a vonóállatot, különösen, ha erősebb tempót követelünk a vetés alkalmával. Ez a látszólagos hibájuk megvan tényleg a kombinált gépeknek, mert még váltott igával és váltott emberekkel is, egész nap vetve, a vetésidő alatt annyira elcsigázódnak a vonóállatok, hogy alig lehet őket aztán ismét helyrehozni. A gép teljesítménye pedig ilyen állatnyúzás mellett sem elégséges ki a gazdát, különösen amikor sietős a vetés, mert 21 soros géppel, amelyet felváltva öt ló és hat ökör húzott, nem tudtam az átlagos napi teljesítményt 14 magyar holdnál magasabbra felfokozni.

A kombinált gép drága jószág, amelyből bizony kevés gazda szerezhet be annyit, hogy vetését pár nap alatt befejezhesse, azért arra kell igyekezni, hogy drága gépünkben minél nagyobb teljesítményt csikarhassunk ki.

Természetesen a traktoros vetés ma még nem kiforrott dolog, még sok tanulmány és kísérlet kell hozzá, míg teljesen tökéletes lesz, de már a mai formájában is olyat nyújt, ami megbecsülhetetlen.

Kísérleteinknél 21 soros kombinált gép egy magyar holdat 10—12 perc alatt vetett be s boronálta be a vetést. A vonóerő 20 lóerős traktor volt, kerékszelítővel és sormutatóval.

A vetőgép átalakítása traktor után igen egyszerű. Bárki átalakíthatja meglévő gépét. Az új gépeket úgy lehet rendelni, hogy fogat és traktor után is lehessen használni.

A vetőgép rendes vonókészüléke négy csavar megoldása után le lesz szerelve és a helyébe jön a mélyebben fekvő vonóponttal készült vonó háromszög. Így a két első kerék (vezetőkerék) szerepét a traktor tölti be. A traktor elején van a sormutató felszerelve, amely szintén igen egyszerű eszköz és amelynek segítségével a vetőgép éppen olyan pontosan állítható be a nyomra, mint a rendes első kerékekkel. A beállítás technikája is ugyanaz.

A vetésnél aztán lényeges eltérés van a rendes vetés és a traktoros vetés között. A traktorral úgy tudjuk a legjobb eredményt elérni ha szakadatlanul vet, nincs üres járat, forgás. Ezért körben vetünk. Így elmarad a forgók vetése, a gépfelhúása, a forgás. Minden mozdulat vetésre van kihasználva. Igaz, hogy a tábla közepén lesz egy gépalja vetés, ahol rá kell vetnünk az előbbeni vetésre, de ez elenyésző csekélyesség a rendes vetés forgójához képest. Egyetlen hátrány, hogy a sarkokat külön kell bevetni, de ez csak pár négyszöglet tesz ki s ezt az áldozatot meghozhatjuk a 300 százalékkal gyorsított munkáért.

Természetesen a vetés szépsége, különösen a fordulóban, a traktorvezető gyakorlatától és ügyességétől függ, de kis gyakorlattal tökéletes munkát nyújthat egy ambiciózus és ügyes gépvezető.

Fontos arra ügyelni, hogy a szerkezetet hajtó gépkerék a külső oldalon legyen, mert különben a fordulókban a magmennyiség igen lecsökken.

Előrelátható volt s a kísérletek során beigazolódt, hogy gyalog nem lehet a vetőcsöveket ellenőrizni és tisztogatni, mert különösen laza talajon, mint amilyen az idei szétfagyott őszi szántás is volt, senki sem bírja félóránál tovább a gép után való vágatást. Így azután a gépre szereltem egy kerek állványt, amelyre egyúttal a magtakaró borona is rá volt akasztva úgy, hogy a gép belső kerekének a nyomát ne húzza be, mert erre a gép vezetésénél szükség van, míg a külső oldalon még jó darabon az előbbeni vetést is takarta. Az állványon áll a csöveket ellenőrző ember, a „fáros” és jól láthatja a vetést és a csövek állapotát. Feltűnő volt, hogy a gyors haladás folytán, frissen trágyázott földben, még szalmás trágyát használva sem dugultak el és akadoztak a csövek, könnyen ugrották át a trágyacsomókat és nem volt idejük azokat magukkal húzni.

A traktort kerékszelítővel láttuk el, amelynek szélessége a traktor sulyához és a talajhoz viszonyítva számítható ki. Ha ezt helyesen számítottuk ki, két nap mulva már nem lehet felismerni a traktor nyomát, a talap éppen olyan laza lesz, mint vetés előtt volt. Így borsóvetésnél a talaj nedvessége miatt igás állattal még nem lehetett a táblára lépni, annyira megsüllyedt az ökör is, míg a kerékszelítő traktorral vígan vethettünk anélkül, hogy nyoma maradt volna. A tüzelőanyagfogyasztás holdanként 25—3 liter petrolium volt, bár az üzemköltséget nem tartom ilyen munkánál érdemesnek igen pontosan számolhatni, még abban az esetben sem, ha sokkal többre rugna, mert olyan nagy előnyt nyerek a pontos és gyors vetésben, hogy az idejében elvetett buza az üzemköltség esetleges különbözetét sokszorosán megtérítheti.

Nagy megtakarítás van napszámban, 40 magyar hold vetéséhez, váltott igával és váltott magtakaróval kell az én viszonyaim között 42 napszám, míg traktor alkalmazásával 3.

Sík területeken a mai gépekkel nincs a traktor teljesen kihasználva, lit éppen fordítva áll a dolog, a mai gépek nem elég nagyok, úgy hogy kívánatos volna ilyenek készítése 30-soros nagyságban is.

Még megoldatlan probléma a gépek gyors töltése, mert ma a gép megtöltése annyi időt vesz igénybe, mint egy hold elvetése. Ha ezt sikertől megoldani, beláthatatlanul fel lehet fokozni a gépek munkaképességét. Hogy ez mit jelent a gyakorlatban, legjobban tudhatják a

sziki gazdák, akiknek az egész termésük eredménye azon fordul meg, hogy a vetésre alkalmas pár napot hogyan tudják kihasználni.

Idén tavasszal a vetőgép után csak magtakaró borona haladt, amely a gyors menet köveiktében kitűnő munkát végzett. Ugy tervezem, hogy ősszel a magtakaró előtt egy egészen könnyű fahenger fog menni, három taggal és ennek a teleje lesz kiképezve úgy, hogy a faros rajta állhat és utána jön a magtakaró borona. Így még jobb kelést remélek kellően előkészített talajban.

Jellemző a gép munka képességére az az epizód, ami a kísérletek alatt történt. Délben készültünk el a „fáros” állványával. Beállítottam a gépet a vetésre készenálló 25 holdas táblára árpát vetni, hogy a másnapi bemutatóra az embereim némi gyakorlatot szerezzenek. Az első forduló végigkísértük, aztán bementünk ebédelni. Mire ismét kimentünk, egészen megijedve láttam, hogy a bemutatóra szánt terület igen megfogyott. Azonnal leállítottam a gépet s felmértük a területet. Már az ötödik holdat vetette s a kétnapos bemutatón is csak nagyon óvatosan lehetett vetni, hogy mindkét napra kifussa a terület.

Remélem, hogy ősszel már 30 soros traktoros vetőgép is fog vetni a régebbi 21 soros szintén átalakítandó gépen kívül és így bővebb alkalmam lesz pontos adatokat és tapasztalatokat szerezni, amiről annak idején szintén beszámolok. A gép töltésének gyorsítására is megvannak a papíron a tervek, ezeket majd szintén kipróbálom.

Kisebb szakközlemények

Miért hull a szilva?

Általános panasz, hogy a besztercei szilva idő előtt megkékül, apró marad és fonnyadtan lehull a fáról. Ha az ilyen lehullott gyümölcsöt megvizsgáljuk, azt fogjuk tapasztalni, hogy azon semmiféle gombabetegség nincs. A szilvának ezt a időelőtti hullását az idei rendkívüli szárazság okozza.

Ugyanis, ha a szárazság hosszabban eltart, úgy a növények igyekeznek a fejlődésben levő szerveket és szöveteket minél hamarabb kifejleszteni és ezáltal őket pihenő állapotba juttatni. Ahogy a tapasztalat mutatja, a növény vízhiány következtében nem tarthatja meg úgy a vegetatív szerveket (a szár és levél) valamint a virágzatot, illetve termést, — mely esetben a virágzatot kikapcsolja a nedvkeréngés pályájából, — és míg egyelőre a levelek tovább élnek, a virágok és termések elsáradnak és lehullnak. Ha a nélkülözés tovább tart, a levelek is elhalnak.

A száraz időszak alatt elvesztik a zsenge vízvezető szervek, az edénynyalábok ruganyosságukat, kitágulási képességüket, s így újból beálló vízbőség (eső, öntözés) esetén, amidőn a gyökérmomás ismét és talán fokozottan működésbe lép, a fejletlen vékony edénynyalábok töben elszakadnak és ezzel az összeköttetés megszűnő, a levelek, virágok, vagy gyümölcsök a nedvkeréngésből kikapcsolódva elhűvelnek.

Az u. n. „kényszerérés” gyakori eset, amely szintén legtöbb esetben a szárazságnak következménye. Nagyon száraz esztendőben és száraz homoktalajokon ugyanis a gyümölcs 8—14 nappal előbb is beérik, mint normális viszonyok között. Élettanilag úgy magyarázható meg ez a szabálytalan folyamat, hogy normális esetben az érési időszak utolsó stádiumában a gyümölcsfa még nagy mennyiségben szállítja a szerves anyagokat, sőt ásványait is a gyümölcsbe. A gyümölcsben többnyire keményítő rakódik le, — amely a téli gyümölcsökben az elraktározás alkalmával, amidőn a gyümölcs befejezi teljesen életműködését — átváltozik cukorrá. Ha már most ezen szerves anyagoknak a beállott szárazság a beakadályozását megakadályozza, úgy a gyümölcs idő előtt lezárja

a növekedési és kifejlődési folyamatot; kevés tartaléktápanyagot kap, amely csakhamar bõrlégzése folytán eltűnik. Ez a körülmény okozza a csekély eltartóképességet s emellett az ilyen gyümölcs izellen lesz és kevésbé édes.

A szilvánál ez a „kényszerérés“ abban nyilvánul, hogy a gyümölcsök sajtóságos (róli) szint öltének. Már hetekkel a rendes érési időnél előbb, — a rendesnél fele nagyságban — kék szín helyett piros szint felvéve, keményen lehullanak. Hirtelen vízhez jutás (eső v. öntözés) ez esetben is az összes, tehát az egészséges gyümölcs lehullását is okozhatja.

(Ultsny)

A vetőmag hatása a terméseredményre. (A termésfokozás.) Most mikor az őszi vetés küszöbön áll, sőt egyik másik helyen már meg is kezdték, különös fontossággal bír annak eldöntése, hogy mivel történjék a különféle vetőmagvak fertőtlenítése, vagy u. n. csávázása, hogy már most biztosítsuk az üszögmentes, egészséges és bő termést. Afelett már vitatkozni sem lehet, hogy minden vetőmagot, legyen az buza rozs vagy őszi árpa, csávázni kell. A csávázáshoz nálunk főképen a rézgálicot használták még egynéhány évvel ezelőtt. Számtalan kísérlet azonban már a gazdákat is meggyőzte arról, hogy a gálicos vetések ritkábban kelnek, mint az újabban megszokott Porzol porpáccal, vagy Higosan higanyos nedves csávázással pácolt vetések. A növényzet sűrűbben is fejlődött, sötétebb zöld volt ezek után a pácolószerek után. Bár sok esetben ezzel szemben, feltűnően mutatkozó különbségek a tavaszi fejlődés során elűntek, mindazon gazdák, akik terméseredményeket sulyban megállapították, meglepődve igazolva láták azt a tényt, hogy ezen szerek után lényegesen több volt a szemtermés. Nagy átlagban ez a terméstartalom 12% volt, sok esetben azonban a 20—30%-ot is elérte. Ezen tények tudományos okai ugyan még tisztázatlanok, a tények azonban a gyakorlatban meggyőző számadatokkal igazolják ezt, miként pl. az egyik gazdaságban a következő eredmények mutatkoztak egyforma nagyságú területen, őszi búzánál:

Üzögszázalék:	Terméseredmény:
rézgálic után 0.2 %	100 kg.
pácolás nélkül 10.19 „	101 „
Porzol után 0.09 „	107 „
Higosan után 0.00 „	112 „

Hasonló adat számos más gazdaságnál is állapított meg.

IRODALMI SZEMLE

Könyvszemle. Erdélyben megjelenő magyar nyelvű mezőgazdasági szakkönyveink jegyzéke a kiadással járó magas költségek miatt nehezen gyarapodik. Az E. G. E. Irodalmi és Könyvkiadóvállalati Szakosztályának kiadásában megjelent könyveink jegyzékét a mérsékellen megállapított ár feltüntetésével az Erd. Gazda majdnem minden számában közöljük. Tájékoztatásul közöljük továbbá, hogy ezeken kívül a Franklin Tarsulat kiadványaiként megjelent mezőgazdasági szakkönyvek közül Erdélyben a következők szerezhetők be: Cséres Gyula: A konyhakert, Cséres Gyula: A virágoskert, Cserszilvássy: A vadászat mestere, Galgóczy: Kertészet kézikönyve, Herzfelder: Szikes talajok javítása, Józsa: Kertészet és háztartás, Kardos: A fadaragás, mint házi művészet, Lloyd: A földmívelés tudománya, Monostori Károly: Ehtenyésztés, Ormándi: A dohány, Péterfy Tamás: Kéz a kézben, Pfeifer: Földmérés, Rerrich B.: A kertés ház, Révész Gyula: A sertések nevelése, Rombay Dezső: Szőlőművelés, Sávoly Sámuel, Ezer utbaigazítás a gyakorlati kertészetben: Skultéty László: A mezőgazdasági házi ipar, Wildt: Gazdasági vegytan. E könyvek Lepage könyvkereskedésénél, (Kolozsvár, Mátyás királytér) beszerezhetők.

Magyar Gazdalexikon. Mille Géza, győri mezőgazdasági kamarai titkár összeállításában egy nagy gondnal és részletességgel készült lexikon jelent meg, amelyre a munka újszerűségénél és kiválóságánál fogva ezúton is felhívjuk a gazdaközönség figyelmét. A modern élet követelményeinek megfelelőleg a tudomány mai színvonalán felvilágosítást nyújt a lexikon minden, a gazdát érdeklő kérdésben. A lexikon szinte nélkülözhetetlen segédkönyvévé válik a gazdáknak, mely sok felesleges kiadástól, utazástól, levélírástól, kérdezősködésektől menti meg. A mű megrendelhető egyesületünknel. Ára tagjainknak 1500 lej készpénzért, de megszerezhető részletfizetésre is, 5 havi 400 lejese részletfizetéssel. Ez a kedvezményes ár csak az E. G. E. tagjai számára biztosított, ezért a megrendelések is a titkári hivatal útján adandók fel.

Vegyes közlemények

Kérjük T. Tagjainkat, hogy hátrálékos tagdíjaikat egyesületünk címére külön felszólítás bevárása nélkül beküldeni sziveskedjenek.

A mezőgazdasági kamarák értekezletének határozatai a buzatermés fokozására. Múlt hó 29-ikén Bukarestben Cipoianu államtitkár elnöksége alatt értekezlet tartottak a mezőgazdasági kamarák képviselői. Az értekezlet tárgya a mezőgazdasági termelés előbbvitele és az ezt célzó módok. A tárgyalásokon kitűnt, hogy az ország idei termése jóval kisebb a tavalyinál. Az idén pl. búzából 30 000 vagonnal kevesebb termelt. Az értekezleten a kamarák küldöttei sok felszólalás és megvitatás után a következő határozatot hozták: A földmívelésügyi kamaráknak ügyelniük kell arra, hogy csak is válogatott vetőmagvak kerüljenek eladásra és csak akkor engedjék meg a gyengébb vetőmag eladását és elvevését, ha a válogatott mag beszerzése nagyobb nehézségekkel járna. A kamarák kötelesek felügyelni azon helyeken, ahol vetőmagvakat osztanak ki, hogy ott ne történjenek visszaélések, miáltal megrövidítsék a földmivészeket. Utasították a kamarákat, hogy a pénzügyminiszterium által előírányszott tízenyolc millió lejt arra használják fel, hogy ebből szerezzenek be vetőmag szükségleteket, s ugyiszintén szerezzenek be modern vetőgépeket. Az állami raktárak pedig beszerzési áron bocsássák a kamarák rendelkezésére a válogatott vetőmagvakat. A vetőmagvak kiosztása pedig úgy fog történni, hogy a kamarák kiadják a vetőmagvakat a földmivélőknek és cserébe ugyanennyi más magvat kérnek, amely nem alkalmas vetésre, s ezzel a lépéssel megkímélik a földmivélőket attól, hogy pénzért vegyék a vetőmagvakat. Az esetleges árkülönbözeteket pedig a kamarák kötelesek fedezni költségvetésük alapján. Ezen határozatokat az összes vidéki intézmények tudomására hozták és egyben utasították, hogy a határozatok értelmében járjanak el.

Új párt alakulóban. Bratianu miniszterelnök úgy látja, hogy a nemzeti parasztpárt, amelyet előbb elismert egyedül kormányképes pártnak a liberálisokon kívül, már többé nem kormányképes, így szükségét látja a liberálisok védnöksége alatt egy olyan párt létesítésének, amely adott pillanatban a kormányt átvehetné. Az új pártot, amely agrárpárt nevet venne fel, Titulescu-féle párt zöme, Lupu, Stelian Popescu és Argeioianu hívei képeznek. A párt programja demokratikus néppárti lenne, felölelné a Lupu-féle parasztpárt programjának főbb elveit. Az agrárpárt vezetője Garofild, volt földmívelésügyi miniszter, vagy Titulescu lesz. — Az agrárpárt programjában, — úgy látjuk — nagyon kevés lesz, ami egyetemes agrárérdek, ellenben annál inkább érvényesülnek személyi és pártpolitikai tekintetek.

Kisállatkiállítás Brassóban. Az Első Erd. Kisállattenyésztő Egylet Brassó, a Mezőgazda-

sági kiállítással egyidejűleg f. év szeptember 10. és 11. én a Träuengrube kerthelyiségében, Kut-utca 9. sz. postagalambrepülőversennyel egybekötött nagyanyu kisállatkiállítást rendez. Bemutatásra kerülnek a múlt évben behozott fajbaromfiörzsek ivadécai, galambok, házinyulak stb. Minden tenyésztőnek alkalma nyílik tenyésztését felfrissíteni, kezdőknek pedig fajtiszta baromfiakat beszerezni. Kiosztásra kerülnek diszoklevelek, elismerőlevelek, a vándordíj az erdélyi fehérkopasznyaku baromfiak, — és az alapítványi díj a sárga orpington baromfiak részére, a meghatározott külön feltételek szerint.

Az aradi cukorgyár megkezdte üzemét. Aradi tudósítónk értesít, hogy a cukorrépa beszállítása megkezdődött és a gyár múlt hó 30-ikán megkezdte üzemét. A répa cukorban gazdag, mennyiségileg azonban az álagtermés aligha meghaladja kat. holdankint a 80—100 mm.

Szülők tájékoztatója az 1927—28 isk. évre. A székelyudvarhelyi ref. kollégium internátussal kapcsolatos tanítónőképzőjére és különálló fiuinternátusára vonatkozó tudnivalók. Az erdélyi református egyházkerület közgyűlése folyó hó 13-án hozott határozatával a székelyudvarhelyi ref. kollégium főgimnáziumának további működését felfüggesztette és helyébe 1927 augusztus 15-ikét kezdettel az eddig Nagyenyeden működött ref. női tanítóképzőt helyezte. A tanítónőképző új állomáshelyén ugyanazon rend és tanulmányi szabályzattal fogja folytatni működését, amellyel Nagyenyeden működött. A tanítónőképzőintézet hét osztályu. I. Az első osztályba főlveletnek azok a növendékek, akik legalább négy elemi osztályt, vagy V., VI., VII. elemi osztályt sikerrel végeztek és akiknek életkora szept. 1-én 12—15 év között van. Amennyiben az életkor nem megfelelő, a Miniszter ur a benyújtott folyamodvány alapján főlvelet, kivételesen egy évet engedélyezhet. A felvételi kérelemhez melléklendők: a) Születési anyakönyvi kivonat (állami anyakönyvi hivataltól), b) Keresztelési bizonyítvány (reformátusok részéről: a ref. lelkézi hivataltól), c) Ujraoltási igazolvány, d) Elemi iskolai bizonyítvány, amelyet az illetékes revizor (tanfelügyelő) látta meg, e) Román állampolgársági bizonyítvány (közszégi jegyző, főszolgabíró, vagy polgármester állítja ki), f) Minden növendék, amennyiben teheti, orvos bizonyítvánnyal igazolja azt, hogy testileg ép és egészséges, látása és hallása kifogástalan és beszélő képessége hibátlan. g) Kötelezvény arról, hogy az iskolai díjakat a szülők az előirt időpontban pontosan fizetik. Az 1927—28 iskolai évtől kezdve az erdélyi ref. egyházkerület igazgatótanácsa 5 drb. egyenként 10 000 L. összegű ösztöndíjat létesített református tanítónőjelöltek segélyezésére. Az ezekért való folyamodványok is a beiratási kéresekkel együtt adandók be. II. A II., III. és IV. osztályba főlveletnek azok a növendékek, akiknek életkoruk megfelelő, tehát a II. osztályosoknál 13—16, III. osztályosoknál 14—17, IV. osztályosoknál 15—18 év s akik sikeresen végeztek a középiskola I. s, illetőleg II. ik, vagy III. ik osztályát. A főlvelet rendjén az énekzenéből (hegedű) tartozik a jelölt vizsgálatot tenni, amely díjtalan. Az iskolai segélyekért a folyamodvány f. évi szeptember 10-ig a kollégium igazgatóságához benyújtandók. A beiratkozások legkésőbb szeptember 15-ig főlveletlenül megejtendők, mert szeptember 15-én tul csak a tankerületi főigazgatóság (Braşov, Liceu Andrei Saguna) előzetes engedélyével lehet beiratkozni. Akik az 1927—28. iskolai évre szóló jelentkezést már Nagyenyeden elvégezték, ezek is egy levezetőlapon jelezzék, hogy a felvételtre itt reflektálnak-e. A beiratkozások ideje helybeli (székelyudvarhelyi) tanulóokra szeptember 1—8 és vidékiekre szept. 23—25 lesz. Az iskolai év ünnepélyes megnyitása szeptember 26-án reggel 8 órakor lesz, is a tanítás a megnyitás után azonnal megkezdődik. — *Fiuinternátus.* A főgimnázium megszűnése folytán azoknak az első sorban református fiu-növendékeknek részére, akik további

tanulmányokat a székelyudvarhelyi főgimnáziumok (állami liceul. r. kath. főg.) valamelyikében fogják folytatni, a kollégium vezetősége fiuinternáust állít fel, mely már az 1927—28 isk. évben megkezdte működését. A fiuinternátusba felvett növendékek szülői házat pótló kálvinista szellemű atyai nevelésben fognak résztulni. Beiratkozások a koll. igazgatóságánál eszközölköz. Részletes tájékoztatót szívesen küld a kollégium igazgatósága. Odorheiu—Székelyudvarhely, 1927 augusztus 18. *Csefő Sándor* igazgató.

PIAC

A kolozsvári országos állatvásár. Hétfőn és kedden zajlott le a kolozsvári országos állatvásár, amely feltűnően gyenge eredménnyel végződött. E vásárra körülbelül 5—6000 drb. jószágot hajítottak fel, amelyből 2000—2500 darab szarvasmarha volt. Azonban hiába várták naphosszat a gazdák áruikkal, mert csak 2 külföldi kereskedő jött el a vásárra, de ezek is tartozkodtak a vásárlásoktól, úgy hogy ami kevés állat gazdát cserélt, azokat is majdnem kizárólag a helyi mészárosok vették meg levágásra. Sokszor a kolozsvári héli piacon nagyobb forgalom volt, mint ezen az országos vásáron. A felhajított marháknak alig 5 százaléka kelt el. Mindössze 150—200 drb. szarvasmarhát adtak el élő súlyban kilogrammonként 15—16 lejért. A felhajított 500 drb. bivályból csak 30 kelt el, az is szintén potom áron, 8—10 lej ért kg.-ként. A növendékmarháért 10—15 lej, szopóborjuért 15—16 lej fizettek kilogrammonként élő súlyban. — Elkelt továbbá 15 ló, aránylag szintén olcsó áron s 30—35 drb. sertés, habár a felhajítás itt is nagy tömegű volt. Prima kövér sertésért fizettek élő súlyban kg.-onként 32—34 lej, a gyengébbeket 28—30 lejért árulták. — A felhajított szarvasmarhák legnagyobb része gyengén táplált volt, ami szintén nagyban befolyásolta az árakat, mert az ilyen nemcsak hogy gyengébb húst ad a vágásnál, hanem nem is kiadós. Természetesen ezen a gazdák a takarmányhiány miatt nem igen tudnak segíteni. Az egész vásár különben gazdapanaszoktól volt hangos a súlyos gazdasági viszonyok miatt.

Gabonaárak feladóállomásról métermázsánként: Buza Erdélyben és Bánátban 740, rozs Erdélyben 630—650, takarmányárpa Erdélyben 550—560, Bánátban 560—580, sörárpa 600—630, zab Erdélyben 468—480, Biharban 480—490, kukorica Erdélyben 580, Bánátban 590, Regátban 500—520, Besszarábiában 450—460 lej. — Árírányszat általában szilárduló, különösen az árpánál.

Az E. G. E. kiadásában megjelent könyvek és egyéb nyomtatványok árjegyzéke.

1. ár, ha a füzetet személyesen veszi meg;
2. ár, ha a füzet árát előzetesen beküldi és egy-szerű postal küldés mellett, a füzet megérkezéseért felelősséget nem vállalunk.
3. ár, ha a füzet árát előzetesen beküldi ajánlott és felelős postal küldéssel.
4. ár, ha a füzetet utánvétellel küldjük meg.
Megrendelések azok értékével együtt az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala (Cluj—Kolozsvár, Str. Andrei Muresan 10.) címére küldendők. Öt példányon elüli füzetmegrendelés esetén 25 százalék engedmény.

	Lej
1. Réti János. A trágyáról, a trágyázásról	5 8 18 24
2. Gáspár J.: A kaszálók és legelők ápolása	20 23 33 39
3. Virág Elek: Sertéstenyésztés és hizlalása	20 23 33 39
4. Tormay Béla. A borjúk fölneveléséről	5 8 18 24
6. Hauer Géza. A fejőstehénről	5 8 18 24
7. Hensch Árpád. A szántás-vetésről	5 8 18 24
12. Rittler G. A házikert	30 33 43 49
17. Ásványi Lajos. A vörös löhere természetéről	8 11 21 27
19. Herényi: A nyerstakarmányok eltevése	5 8 18 24
20. K. Vörös S. A gazdaságok berendezéséről	5 8 18 24
21. Marx Ferenc. A kosárfűz termelése	5 8 18 24
22. Kovácsy B. Házi állataink takarmányozása	5 8 18 24
30. Nemes István: Az öntözés	5 8 18 24
36. Jakab L. Állataink egészségének gondozása	10 13 23 29
38. Csérhált S. A gyomok kártékonyasága	5 8 18 24
43. Ifakalvi. Szőlőművelésről	5 8 18 24
46. L'Huillier I. A káposzta-félék természetéről	5 8 18 24
47. Dr. Balntner F. A mezőgazd. szeszgyárak	5 8 18 24
48. Dr. Nagy E. A cukorrépa termelése	40 43 53 59
52. Dr. Barna. A kenyéradó növények elválasztása	10 13 23 29
56. Dr. Csézer Lajos: Kalauz a falusi gazdasági társadalomtudományban	10 13 23 29
57. Szász Ferenc. Tejgazdaság. Sajt készítés	15 18 28 34
58. Jászberényi András. Tejgazdaság, vajkészítés	15 18 28 34
59. Csézer Gyula. Az utak és terkek fásítása	5 8 18 24
60. Dr. Szentkirályi Á. Erdély juhát és juh-tenyésztését	40 43 53 59
61. Dr. Péter B. A gyógynövénytermesztés	10 13 23 29
Dr. Nagy E. A gazdákörök szervezéséről	10 13 23 29
Hágtáti jegyzék darabja	5 8 18 24
Hágtáti és borjázati jegyzék darabja	5 8 18 24
Törzskönyvelési lap tehének és bikák részére	5 8 18 24
Próbafajési napló darabja	5 8 18 24
Napszámjegyzék 100 oldalas	20 23 33 39
Napszámjegyzék 50 oldalas	15 18 28 34
Napszámjegyzék 16 oldalas	5 8 18 24
Szegődménylevél darabja	3 6 16 22
Gazdáköri alapszabályminta drbja	5 8 18 24
Mezőgazd. kamarákról szóló törvény	10 13 23 29
Az állattenyésztésről szóló törvény	10 13 23 29
Dr. Szentkirályi Akos "Erdély szarvasmarha-tenyésztésének dolga"	15 18 28 34
Utasítás a községi legelők kezelésére és kihasználására nézve	10 13 23 29

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA; szavanként 4 lej. Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíttatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 40 lej.

Eladó hatvani nemesített buzavetőmag számosalvi gazdaságunkból. Ára vevő szájában ab Cluj állomás 100 kilónként 1200 lej. Megrendelések az összeg és szákot előzetes beküldése mellett — míg a készlet tart, — a megrendelések sorrendjében eszközöltetnek. A szállítást azonnal kezdetét veszli. Bognár és Szántó r. t. Cluj-Kolozsvár. 61

Ispánt keresek azonnal belépésre, ki a gazdaság minden ágában jártas, különösen a tehenészetben. Bizonyítvány másolatok. Nalaczy Géza, Pul, jud. Hunedoara küldendő. 3940

Keresek házba és berkshirel átvészelt 1—2 éves tenyészkocákat és kanoikat eladókat. Nagy Dénes földbírókos, Turda, Főtér. 33

Intéző, gazdaságtut keres dr. Millea Aurél

Dobrig, jud. Someș bírókára. Belépés azonnal. Ajánlatok Cluj, Piața Unirii 7. 70.

34 éves, száz nemzetiségű, kis családdal, 12 évi gyakorlattal gazdasági állást keres, gazdaságban jelenleg is állásban van. Cim a kiadóban. 71.

Eladó 1 gözeke 16 HP. Fowler gépmotoryu, 2 locomobillal teljesen felszerelve. Friedrich Testvérek gépgyár, Timișoara. 75.

Szamosfalvi bér gazdaságunk megszűnése miatt olcsón eladók: gazdasági gépek, eszközök, felszerelések stb. Bognár és Szántó Cluj, Calea Reg. Ferdinand 70. 61

Nemesített Székács-buza 100 %-os, 80 kg. fajsúlyu vetőmagnak eladó gróf Dégenfeld gazdasága Cucl (Kutyfalva) jud. Turda. Métermázsánként 900 lej feladó állomásról. 64

Odvosi 3 számú őszi buza

eredeti, nemesített, bőven termő, a rozsdának és megdőlésnek kiválóan ellentálló, jó lisztet adó vörös-kalászu buza-fajta.

Megrendelhető a nemesítő

dr. Konopi Kálmán gazdaságában
Odvoson, u. p. Conop, Arad-megye

Szállíthat a gazdaság ezenkívül kipróbálásra 1—2 mázsát új kitenyésztésti 37. számú fehérkalászu hibrid buzájából is. 33

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvtárs.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirel (volt Mátyás király-tér) 7. sz.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhelyen. — Saját tőkét 77 millió lej.

Affiliált intézetei: Torda-aranyosvármegyei Takarékpénztár rt. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár rt. Nagynyed, Udvarhely-megyei Takarékpénztár rt. Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron, Szászrégenvidéki Takarékpénztár és hitel rt. Szászrégenben és Népbank rt. Bánffy-hunyadon. Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizahely. — Áruraktár a vasú mellett. 3805

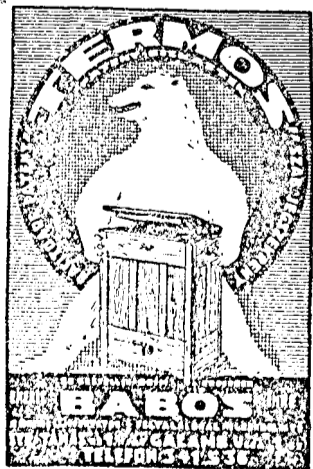
Minden modern gazdaságban a SZUPERFOSZFÁT-műtrágya

nélkülözhetetlen. 150 kg. kiszórásával holdanként 200—300 kg. terméstöbblet érhető el.

„MĂRĂSEȘTI“

Societate Anonimă Română pentru Industrie Chimice București, Str. Câmpineanu 4.

Sürgösen eladó!

Unikum Drill 17 soros vetőgép, Clayton-Schuttelwort lögereklye, Rieger-backer-rostó, nagy kazalponya, Almazúzó malom és prés mind teljesen újak.

BABÓS IMRE-téle szabadalmazott

THERMOS-jégszekrények

Előnyös árak.

Babós és Társai fióküzlet, Cluj - Kolozsvár, Galamb-u. 1. Telefon: 341-536, 60

MEZŐGAZDÁK!

Aki ment akar maradni károsdástól, az csávazza mindennemű vetőmagját a német gyármotoryu

USPULON-UNIVERSAL

páccal
(azelőtt TILLANTIN nedves pác) vagy
TILLANTIN
száraz páccal.

Ezek a szerek, amellelt, hogy elpusztítják az úszög sporáit, még a csiraképeségre is előmozdítólag hatnak, gyorsabb csirázást és erőteljesebb fejlődést biztosítanak.

Kaphatók minden mezőgazdasági szövetkezetnél és a szakmabell fizetben vagy alábbi cégnél:

„ROMANIL“ A. G. Timișoara, I. Bánált palota. 3949